

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 29. OŽUJKA 2013. - BROJ 65

IZDVAJAMO:

TEMA:

Oni koji će širiti
Božju riječ – 5

PREDSTAVLJAMO:

Dobitnice
stipendija – 6-7

STAJALIŠTE:

Idiot – 11

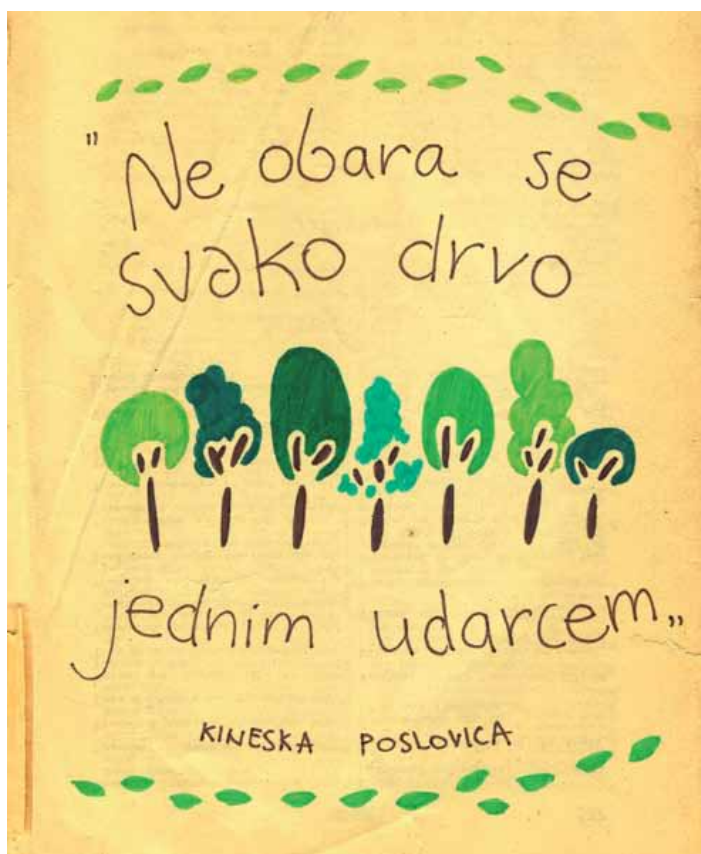

GLAZBA:

Zabranjeno
pušenje – 21

FOTO MJESECA

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Antonija Sudarević, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Anita Klinac,

Donna Diana Prčić

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ivan Kovač

Tijana

Bila jednom jedna Tijana. Živjela je jednostavnim, zadovoljnim i bezbrižnim životom. Posljednjih šest godina, svako jutro bi se budila u pet sati ujutro, oprala bi zube, ovlaš se našminkala, očešljala se, popila lijek protiv malokrvnosti, obukla svoje cipele i krenula na posao. Njezino radno mjesto od njezine kuće bilo je udaljeno svega kilometar te bi ona svako jutro pješačila do pekare u kojoj je radila. Vodila je prisne i dobre odnose sa svakim od svojih kolega i kolegica. Voljela je svoj skromni poslić, s plaćom taman dovoljnom kako bi mogla platiti sve poreze, osnovne kućne troškove te kako bi svojim dvjema kćerkama mogla svakodnevno pružiti dovoljne količine hrane. Posljednjih šest godina ona je na ulicama bila samo pješak, radnica u pekari, majka. Dragi moji, proljeće je počelo i trava se zeleni. Zeleni li se što u našim životima? Proljeće u nama, ono nikada ne smije prestati! Moramo cijelog života cvjetati kako bismo mogli živjeti život svim našim mogućnostima, potencijalima i talentima. Kako bismo mogli upijati plodove života. Kako bismo mogli disati i uzviknuti: »Ja živim!!!« Živjeti kroz druge nije zapravo loše, sve dok u isto vrijeme živimo u istoj mjeri i za sebe. Dok istražujemo skrivena i neosvojena polja našega tijela i uma. Sve što ostane neskriveno ostaje zauvijek zakopano, uzaludno potrošeno, potpuno smrvljeno i neiskorišteno. Prava grčka tragedija! Ljudi su evolucijom – stvorivši mogućnost racionalnog razmišljanja – odavno nadvladali razine parazitskih biljaka i gljiva, račića i virusa. Parazit, po formuli, živi na račun svog domaćina, on se hrani onime što ovaj unosi u sebe, raste zajedno s njim i živi bezbrižnim, osiguranim životom. Sve što danas vezujemo za pojam »parazit« je krajnje gnjusno, ogavno i prevladano. Nijedno ljudsko biće, pod normalnim uvjetima i okolnostima, ne smije biti parazit! Shvatimo to kao neku vrstu anomalije. Svaki čovjek, bez obzira koliko velikog srca i koliko velikodušan bio, na kraju krajeva živi za ostvarenje svih svojih potpunih mogućnosti i želja. Tijana šest godina radi u pekari. Šest godina uručuje kruh, burek i slane perece našminkanim djevojkama, uspješnim biznismenima, napuhanim tinejdžerima, uplašenoj djeci i još uplašenijim umirovljenicima... Upitajmo Tijanu što je to što ona zapravo želi? Je li ikada poželjela prelijepu ljubičastu haljinu u izlogu, najnovije crne štikle ili jednostavan kratak odmor, put do Novog Sada radi obilaska Dunava i Petrovaradinske tvrđave? Je li ikad poželjela izići s ljubavlju svog života u kafić, na neobveznu, romantičnu kavu ili toplu čokoladu? Mislite li vi da je uručivanje toplih peciva u plastičnoj vrećki sve za što je Tijana sposobna? Ni ja.

I dok jesen u njoj traje već šest godina – proljeće uveliko šalje svoje glasnike i pjeva, pjeva melodijom života i probuđenosti, pjeva o radosti i punoći! I možete reći da sam okorjeli i zabalavljeni hedonist, ali proljeće u meni nikada ne prestaje.

DOSADA I KAKO JE POBIJEDITI?

Promijenite »naočale«!

Gledamo jedno, a oko nas primjećujemo

nešto drugo što se ne poklapa s onim uz-

budljivim, spektakularnim i neodoljivim

Je li dosada naš problem? Koliko se samo čuje ta riječ po hodnicima škola, na ulicama. Nije ni čudno, kad svu virtualnu zabavu možemo dobiti jednim klikom, mediji nas obasipaju blještavilom tuđih izvanrednih i superzanimljivih života, a oko nas obična dosadna svakodnevica. Gledamo jedno, a oko nas primjećujemo nešto drugo što se ne poklapa s onim uzbudljivim, spektakularnim i neodoljivim. Tako sve ono što je stvarno, što je naše i s čime se mi suočavamo postaje – dosadno: ljudi s kojima živimo, roditelji koji nisu »cool« kao u filmovima, susjedi koji znaju sve o svima, prijatelji koji nemaju ludih ideja, profesori koji su izišli iz kamenog doba. Svaka obveza postaje samo još jedna kap koja prelijeva čašu i do kraja uništava pokušaj beskonačnog ljenčarenja i kukanja nad svojim dosadnim životom. Sve bismo mi radili s voljom i davali sve od sebe, samo da smo na drugom mjestu, s više perspektive i s drugim ljudima. Posebno mjesto krivca za nezadovoljstvo pripada našem gradu, selu, tom najdosadnijem mjestu na planetu u kojem žive dvolični ljudi, mogućnost bilo kakvog provala je u samom početku isključena, a jedina svijetla točka koja se vidi je otići što dalje, pobjeći i pronaći mjesto gdje se napokon možeš ostvariti, pokazati sve svoje talente i upoznati zanimljive ljude. Ovdje se ništa ne može napraviti, a oni koji to pokušavaju ispadaju smiješni.

»Ne očekivati«

Zvuči poznato? Malo je karikirano, ali svi bismo se mi bar u nečem mogli pronaći. Koje je rješenje? Rješenje nije dobra riječ. Ono podrazumijeva da sve odjednom bude »riješeno«, ono također podrazumijeva da »netko« nešto učini. Netko tko ne želi biti svatko. Ne znam ništa o takvim rješenjima. Zato, odustajem od rješenja. Od rješenja se previše očekuje, a onda ih se kritizira i rješenje na kraju postaje problem. No, možda se ovdje ipak potkrala prava riječ: očekivati. A da je preokrenemo negacijom – »ne očekivati«. Za početak je to dobro. Ne očekivati. Ne mislim ne nadati se ničemu boljem, već prestati s očekivanjima od drugih. Sve bi bilo bolje da je sve oko mene bolje. To je jednostavna filozofija onih koji se dosađuju i gundaju na cijeli svijet. Naravno, neće jedan čovjek promijeniti svijet ako se usudi na promjene koje uviđa da su nužne, ali ako i nikog ne potakne na pomicanje granica (što mislim da se nikad ne događa) dovoljno će dobar osjećaj biti da

je učinio nešto korisno, drugačije, da je pokušao. U to »ne očekivati« možemo dodati i neočekivati brzi uspjeh. Znanje da će se za vidljive rezultate morati dugo čekati mnoge otjera u odustajanje na samom početku. Strpljivost je nepoznata riječ onima koji se dosađuju i nesvjesno tresu nogom ispod stola. Pokrenuti se i učiniti potez za suzbijanje općeraširene zaraze besmisla i dosade, a usput biti strpljiv i malim koracima preokretati dosadu u djela.

Problem u motrenju

Jasno je svima da bi se trebalo nešto učiniti, ali pitanje je što. Za početak, promijeniti naočale. Ako ne vidimo ništa što bi nam moglo zaokupiti pozornost i zainteresirati nas, moguće je da je problem u našem pogledu. Možda nas je neko umjetno blještavilo zaslijepilo i pokvarilo nam vid i sad je sve oko nas previše sitno, nevažno i ništa nas ne može trgnuti. Zato, napregnuti oči, nabaviti dioptriju ili leće da napokon vidimo detalje i boje koje nas okružuju! Možda će biti dovoljno malo bolje pogledati oko sebe bez predrasuda i lošeg raspoloženja, koje u početku kvari svaku sliku, ili samo početi slušati ljude oko sebe i primijetiti što se događa izvan onog najvažnijeg kruga na svijetu zvanog »Ja«. Ne, neće tu biti one lude i razvikane zabave koju svi traže i nikako da je nađu, već nešto drugo – prilika. Vidjeti priliku, to je jedino rješenje. I tako počinje prava avantura. Bez recepta, bez posebnih uputa, a prvi je zadatak otkrivanje. Proburlati malo po svojim skrivenim ladicama i izvaditi talente i sposobnosti koji leže zatrpani i neiskorišteni. Kada se izvade, malo očiste od prašine i paučine, prilika za ostvarivanje uvijek će se naći.

Ana Ivković

POSJET BISKUPSKOJ KLASIČNOJ GIMNAZIJI I SJEMENIŠTU »PAULINUM« U SUBOTICI

Oni koji će širiti Božju riječ

Za KUŽIŠ?! govore trojica učenika ove škole koji planiraju svoj život posvijetiti službi Crkvi i ljudima

U povodu Uskrsa, razgovarali smo s mladićima koji su u susretu svog života s Kristom odlučili početi za njim u želji da šire Radosnu vijest vjernicima, ali i svima onima koji su voljni susresti Gospodina u svom životu. Biskupijska klasična gimnazija i sjemenište »Paulinum« u Subotici desetljećima prihvaća sve one koji na dublji način žele razmatrati poziv navještanja Boga te sakrament svećeništva. I danas, kada se mladima nudi toliko putova, ima onih koji planiraju čitav svoj život posvijetiti službi Crkvi i ljudima. Za KUŽIŠ?! govore trojica učenika ove škole koje ćemo možda jednoga dana, kada se vrate sa studija teologije, imati za župnike.

Senad Emra kaže kako je dugo promatrao rad časnih sestara u njevoj župi sv. Marije u Subotici i da mu se svidio taj život te je pomislio – zašto i ja ne mogu biti svećenik. »U sjemeništu je dobro, mogu reći da se puno uči. Ovdje u školi postoji dnevni red. Ustajemo u pola 7 i poslije toga imamo jutarnju molitvu časoslova, nakon toga doručak, jutarnju fizikulturu, pa onda škola do 12,45 sati, te nakon toga ručak. Poslijepodne imamo slobodno vrijeme i učenje, a nakon

toga imamo misu. Nakon Paulinuma želio bih studirati teologiju u Đakovu«, priča Senad koji nam u povodu Uskrsa preporučuje riječi sv. Benedikta – »Molite i radite!«

Akos Horvath je dvije godine učio za farmaceutskog tehničara u Senti i kada im je umro stari župnik odlučio je da želi biti svećenik. »Voleo bih nakon Paulinuma upisati teologiju u Segedinu. Mnogi misle kako je sjemenište neki samostan, ali i mi smo kao i drugi učenici, imamo pristup internetu, treniramo i dižemo utege. Čuda ne trebamo očekivati, ali svi se trebamo spremati za Uskrs da ga možemo dostojno proslaviti«,

kaže Akos.

Szabolcs Bata je iz Totovog Sela. »Gledao sam bakice u crkvi i odlučio da želim posvetiti svoju budućnost širenju Božje riječi. Osjetio sam unutarnji poziv i zato sam došao u sjemenište kako bih se odazvao Gospodinu. Slobodno vrijeme provodim u knjižnici, volim studirati crkvene knjige i čitati o životima svetih otaca. Želim u Segedin na teologiju. Da bismo mogli dočekati radost Uskrsa moramo moliti i raditi«, kaže i poručuje Szabolcs.

Maja Brustulov

ZAVRŠEN NATJEČAJ HDPU »BELA GABRIĆ«

Četiri dobitnice stipendije za talente

Hrvatsko društvo za pomoć učenicima »Bela Gabrić« ove je godine po prvi puta raspisalo natječaj za talente. Nakon istjeka roka natječaja, Upravni odbor udruge donio je odluku o stipendiranju 4 kandidatkine koje su ispunile sve uvjete za njeno dobivanje. Jednokratnu stipendiju za talente u iznosu od 12.500 dinara dobile su: Katarina Vuković, Katarina Evetović, Nevena Mlinko i Martina Ivković.

Stipendija im je dodijeljena u prostorijama Društva 26. veljače. Kroz ovakve i slične financijske potpore HDPU »Bela Gabrić« želi potaknuti mlade osobe da svoje talente razvijaju i usavršavaju kako bi ih mogli upotrijebiti za osobnu i društvenu dobit. Svim dobitnicama postavili smo jedno pitanje – u kojem području rada si uspjela ostvariti svoje talente? Evo što one kažu...

Nevena Mlinko

Nevena Mlinko rođena je 1988. godine u Subotici. Pohađa master studij na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na smjeru za srpsku književnost i jezik.

»Jedno od područja u kojima sam pronašla sebe i svoj talent je vrsta suvremenog kazališnog izraza poznata pod nazivom Human Video. Na festivalu duhovne glazbe Hosana-

festu do sada je izvedeno pet melodrama, od kojih je jedna preuzeta s interneta: Everything, četiri su autorske: Are you who you want to be? (2009), Pasija (2009), Maskarada (2010), Bojne ćete Boga živoga (2012), dok je šesta, također autorska: Život, mama, život (2008), izvedena na priredbi o Matericama u OŠ 'Ivan Milu-

tinović'. Kroz ovaj dramski projekt prošlo je više od 35 amatera, mladih ljudi dobre volje oduševljenih za svjež iskaz svoje vjere i svojih talenata. Smatram kako su izvođenja Human Video numera kod nas važna kako radi praćenja svjetskih modernih trendova u umjetnosti, podizanja razine i oblikovanja umjetničke svijesti ovdašnjih ljudi, tako i zbog pronosnja Radosne vijesti čovječanstvu koje uključuje duhovnu animaciju samih izvođača i gledatelja. Višestruka korisnost i nepobitni značaj ove vrste umjetničkog iskaza nisu još uvijek niti u potpunosti shvaćeni, što ne obeshrabruje u daljnjem angažmanu i na ovom polju«, kaže Nevena.

Martina Ivković

Martina Ivković je rođena 1995. godine u Subotici. Nakon uspješno završene Osnovne škole »Matko Vuković« na hrvatskom jeziku, upisala je Ekonomsku srednju školu »Bosa Miličević« i danas je učenica trećeg razreda turističkog smjera.

»Položila sam B2 razinu engleskog jezika, dok C1 polažem kroz nekoliko mjeseci, a učim i njemački jezik (A2 razina). Vjerujem da će mi stručno poznavanje engleskog jezika biti od velike pomoći i korsi u daljnjem usavršavanju u svojoj struci. Sudjelujem i u projektu pod nazivom »ACES« – Academy of Central European Schools, u sklopu kojeg sam predstavljala školu prilikom prezentacije vojvođanske kuhinje u Poreču, a također ću je predstavljati na predstojećoj ACES akademiji u travnju 2013. godine u Slovačkoj. Krajem 2012. godine sam počela svirati klavir, što mi je oduvijek bila velika želja, te sada imam i priliku ispuniti je«, kaže Martina o svojim interesiranjima i talentima.

Katarina Evetović

Rođena je u Subotici 1994. godine. Od 1. razreda osnovne škole usporedno je pohađala i Muzičku školu. Svira violončelo od osme godine, u klasi prof. Zsuzsanne Szebenyi. Trenutačno je maturantica srednje Muzičke škole u Subotici.

Na pitanje – u kojem području rada si uspjela ostvariti svoje talente, Katarina odgovara:

»Bez mnogo razmišljanja sam upisala srednju Muzičku školu, jer sam godinama znala da je to upravo ono što želim. Volim se baviti glazbom, volim svirati violončelo, jer je to nešto čime možeš prenijeti svoja osjećanja na publiku, i možeš ih dotaknuti. Kao solistica prvi put sam bila na natjecanju 2004. godine, na I. festivalu gudača u Subotici, gdje sam osvojila I. nagradu. Iste godine bila sam i na Festivalu gudača u Srijemskoj Mitrovici (sada Stringfestu), gdje sam bila kasnije još 7 puta, skoro svake godine. Uvijek sam se vraćala s nekom od nagrada: pet puta s prvom, dva puta s drugom i jednom s trećom nagradom. I ove godine planiram ići na to natjecanje. Dva puta sam bila na Međunarodnom natjecanju gudača u Nišu, osvojila sam I. nagradu i III. nagradu. 2006. godine sam na republičkom natjecanju osvojila I. nagradu. Na Festivalima muzičkih i baletskih škola Srbije dva puta sam osvojila I. nagradu. Na festivalima u Subotici (2005.) i u Bačkoj Topoli (2009.) sam također osvojila prve nagrade. Osim solo muziciranja, volim biti članicom i komornih sastava, s kojima sam također bila na natjecanjima: 2006. godine na Festivalu gudača u Srijemskoj Mitrovici s Klavirskim triom sam osvojila III. nagradu, a 2010. na istom festivalu s Komornim orkestrom 'Presto', koji je svirao vrlo zanimljivu i primamljivu glazbu, osvojila sam II. nagradu. Kao solistica nastupala sam još i na raznim koncertima i svečanostima, promocijama, otvorenjima izložbi i slično u Subotici, Kiškunhalašu, Beogradu, Senti... Sudjelovala sam u projektima Muzičke škole »Whose music is this?« i »Krunidbena misa Franza Liszta«. Od 2009. do 2011. godine bila sam članica već spomenutog Komornog sastava »Presto«, koji je imao vrlo uspješnu koncertnu turneju u Ko-

toru i Herceg Novom 2010. godine. Godine 2012. sam, iako još srednjoškolka, bila članica Subotičke filharmonije i u sklopu iste nastupila povodom Dana grada Subotice. Usavršavala sam se na tečajevima kod poznatih i priznatih glazbenika i pedagoga, kao što su prof. Imre Kalman, redovni profesor na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu i istaknuti solist; prof. Istvan Varga, nekadašnji direktor NOMUS-a i prof. Valter Dešpalj, redovni profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Od 2009. godine sam članica VIS 'Proroci', koji se bavi duhovnom glazbom. U radu s njima nastupali smo na festivalima, koncertima, seminarima u Subotici, Somboru, Baču, Bačkom Bregu, Bačkom Monoštoru, Novom Sadu, na Tekijama, u Starom Slankamenu, Zagrebu, Ogulinu, Molvama, Bizovcu, Rovinju, na Hvaru. Sudjelovali smo na Uskrsfestu, Marija Festu, Hosafestu, Bonofestu, Tonkafestu. Što se tiče moje daljnje glazbene karijere, planiram nastaviti violončelo, u Novom Sadu, Beogradu ili Zagrebu. Također, u planu je i koncert maturanata Muzičke škole, koji će se održati 13. 5. 2013. godine u Velikoj vijećnici Gradske kuće, na koji ste svi pozvani.«

Katarina Vuković

Katarina Vuković je rođena 1996. u Subotici. Pohađa Srednju medicinsku školu »Dr. Ružica Rip« u Somboru.

»Na republičkom natjecanju u znanju latinskog jezika, održanom 2012. u Beogradu, osvojila sam prvo mjesto. Na republičkom natjecanju iz anatomije i fiziologije, održanom prošle godine u Vršcu, osvojila

sam također prvo mjesto. Ovo je bilo ekipno natjecanje. Tijekom pohađanja osnovne škole također sam išla na natjecanja iz raznih područja poput povijesti, kemije, materinskog jezika. Na tim sam natjecanjima također osvojila brojne nagrade. Pokraj ovog, osvojila sam i nekoliko nagrada iz folklor, poput osvojenog prvog mjesta na Folklor formaciji XVII. Show dance festa 2009. godine«, kaže Katarina govoreći o svojim talentima.

P. G.

Natječaj

»Bogatstvo različitosti«

Osnovna škola »Matija Gubec« iz Tavankuta organizira međunarodni nagradni, literarni, novinarski i likovni natječaj »Bogatstvo različitosti« za učenike osnovnih škola iz Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Mađarske.

Natječajem se želi potaknuti djecu na raspravu o temama suživota s drugima i drukčijima, te na razvijanje solidarnosti i povezivanje s vršnjacima iz različitih krajeva. Tema novinarskog rada je »Kako nas različitosti obogaćuju«, a literarnoga i likovnog »Nijedan čovjek nije otok«.

Natječaj je otvoren do **10. travnja 2013. godine**, a sve pristigle radove pažljivo će pročitati i vrednovati žiri koji će autore, autorice ili skupine autora, po tri najbolja rada u svim trima katego-

rijama, nagraditi vrijednim nagradama 23. travnja 2013. godine, na Svjetski dan knjige i autorskih prava.

Upute za slanje radova

Svaki rad na poleđini obvezatno mora sadržavati sljedeće podatke: ime i prezime autora, razred, ime i kontakt podatke nastavnika (telefon, e-mail adresu), ime i adresu škole.

Literarni i novinarski radovi mogu biti pisati na jezicima zemalja sudionica natječaja, kao i na jezicima nacionalnih manjina. Radovi koji budu nepotpuno označeni ili ne budu sadržavali potrebne podatke, nažalost, neće biti uzeti u obzir.

Radovi se mogu poslati poštom na adresu:

OŠ »Matija Gubec« (za natječaj: »Bogatstvo različitosti«)

Marka Oreškovića 11a,

24214 Donji Tavankut

ili na e-mail adresu: osmgubec@eunet.rs

ŽUPA SVETOG DIMITRIJA IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Centar za mladež

Osim predavanja, za mladež je ovo mjesto druženja, igranja, gledanja filmova

Župa Svetog Dimitrija iz Srijemske Mitrovice 2002. godine dobila je prostorije u sklopu župnog stana, koje od tada predstavljaju centar okupljanja katoličke mladeži. Prepoznajući potrebu mladih za druženjem, a da to ne bude po kafićima i parkovima, župnik Eduard Španović dao je preurediti jedan dio župnog stana u centar za mladež. Centar za mladež se nalazi u drugom dijelu župnog stana i sastoji se od dvije povezane sobe, kupaone i kuhinje. U jednoj sobi nalazi se samo stolovi, i ona osim za druženja, služi i za sate hrvatskog jezika te vjeronauka. U drugoj sobi se nalaze kompjuteri, TV, projektor, stolni nogomet te ona isključivo služi za druženja.

Ovaj centar je za nas mlade jako značajan i sret ni smo što ga imamo, jer kao nemamo obveza doma uvijek dolazimo u centar na druženje, gledanje filmova ili igranje raznih društvenih igara; jednostavno dođemo u centar za mladež i budemo sa nama dragim ljudima sa kojima volimo provoditi vrijeme. Osim druženja u centru se četvrtkom od 20 sati održava nastava iz predmeta Hrvatski jezik sa elementima nacionalne kulture za srednjoškolce, a nakon hrvatskog jezika velečasni Mario Paradžik u 21 sat započinje susret za mlade gdje učimo stvari vezane za Bibliju. Osim što velečasni ima susrete četvrtkom s nama mladima, on ili župnik Eduard Španović također imaju crkveni vjeronauk za djecu iz osnovnih škola subotom od 9 do 12 sati u ovim prostorijama. Također u centru za mladež postoje i susreti za studente i radnu mladež koji su utorkom. Kada nemamo škole ili kada smo na raspustu, organiziramo »Filmske maratone« gdje po cijeli dan budemo u centru i gledamo razne filmove preko projektor. Tada donesemo od kuće hranu i piće, ili pravimo nešto u našoj kuhinji. Osim ovih filmskih maratona organiziramo i turnire u stolnom nogometu, stolnom fudbalu ili nas muški dio društva igra kompjutorske igrice, a tu su i mnoge druge zanimljive društvene igrice. Također, u centru budu i sastanci sa ministanima, čitačima, ili kad se nešto prema uraditi za župu, kao što je kod nas tradicija pravljenje Adventskog vijenca, urediti dvorište ili bilo što drugo. Omiljene zabave su nam ipak

proslave rođendana i Nove godine. Svake godine se okupljamo u ovim prostorijama kako bi ispratili staru i dočekali novu godinu, dogovorimo se da svako od kuće donese neku hranu i piće, te uživamo uz zvuke hrvatske glazbe, tamburaša i klapa. Također poslije Polnoćke i svečane Svete mise na Veliku subotu okupimo se svi u centru kako bi jedni drugima čestitali Božić i Uskrs.

Za mene osobno centar za mladež je moj drugi dom, jer upravo nekad tu budem i više nego doma. Kad god sam tužna ili kada tražim neke odgovore uvijek dođem ovdje gdje me sačekaju draga i sretna lica koja su uvek spremna da ti pomognu i da sv e urade kako bi se neko oraspoložio. Nije uvijek ni sve tako bajno, jer ipak ima stotinu ljudi i stotinu čudi pa se ponekad i posvađamo, ali to poslije nekoliko trenutaka prođe. I upravo iz tih razloga funkcioniramo kao jedna velika obitelj.

A evo što drugi kažu...

Dujić Stjepan: » Volim centar za mladež zato što su tu moji vršnjaci i zato što se tamo održava vjeronauk i hrvatski jezik. Družimo se svakodnevno i igramo zanimljive igre.«

Katarina Soldo: »Volim dolaziti u centar zbog druženja s meni dragim osobama. Zbog osećaja koji se ne može opisati riječima. Ukratko zbog stolnog nogometa, druženja i svojih vršnjaka«.

Anđela Cipar: »Dolazim u centar mladih zato što su tu moji prijatelji, svaki put kada dođem naučim nešto novo. Često igramo zanimljive igrice, gledamo filmove. Također r mi se sviđa što učimo hrvatski jezik«.

Igor Lamešić: » Dolazim u centar zbog dobrog društva, zabave, opuštanja i raznih igara. Lijepo nam je ovdje i uvijek nađemo neke zanimljive teme za razgovor. Također imamo zanimljiva i poučna predavanja jednom tjedno. Ovdje također stječemo i neka nova prijateljstva i poznanstva«.

Sara Žurovski: »Četvrtkom osim škole navečer imam trening, Hrvatski jezik i vjeronauk. Nekom bi se to učinilo kao veoma naporan dan sa puno obveza, ali meni je to omiljeni dan. Osim škole koja je manje više naporna dolazi vjeronauk i Hrvatski koje tako volim, druženje, učenje bez napora. Svakog četvrtka dočekaju nas uvijek odlično raspoloženi kapelan i profesor«.

Irena Dujić: »Volim dolaziti u naš centar mladih jer se tu osjećam lijepo i tu su svi moji drugari s kojim se lijepo družim. Tu se okupljamo i na vjeronauku gdje saznajemo mnogo toga što do sada nismo znali. Također tu se održava i hrvatski jezik koji volimo jer saznajemo sve više informacija iz povjesti i zemljopisa Hrvatske«.

Ana Dujić

SARA VIDA KOVIĆ, UČENICA 6. A RAZREDA OŠ »IVAN GORAN KOVAČIĆ« IZ SONTE

PLESOM DO SNOVA

Niša je sugovornica vrsna plasačica KUD-a »Mažoret« iz Sontе i bivša folklorasica KPZH »Šokadija«

U prostorijama i dvorištu OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti, gdje god se pojavi, dominira zarazni, anđeoski osmijeh jedne mlađahne djevojke vedra duha i laganog hoda. Dečki je krišom pogledaju, krišom i uzdišu. Ta djevojka je Sara Vidaković, učenica 6.a razreda. Sara je, kako sama kaže, obična poput i svih njezinih prijateljica, koje više nisu djevojčice, ali još nisu ni djevojke. Odlična je i vrijedna učenica, polaznica je izbornog predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, a u slobodnom vremenu upražnjava više aktivnosti.

KUŽIŠ?! Odlična si učenica, a upražnjavaš i više slobodnih aktivnosti. Kako sve postižeš?

Doista ne znam kako sve postižem, ali ocjene kažu da škola, koja mi je na prvom mjestu, ne trpi. Pored toga puno i čitam. Dobrim rasporedom vremena postižem sve, bar za sada.

KUŽIŠ?! Koliko ti je vremena potrebno za učenje?

U biti, ne pretjerano puno. Na satima dobro slušam predavanja, potpuno sam usredotočena na ono što nastavnici govore. I dobro pamtim. Kod kuće učim sustavno, vremenski ne pretjerano puno. Ne ubijam se od učenja, poput mojih prijateljica »kampanjaca«.

KUŽIŠ?! Koji su ti omiljeni predmeti?

Najviše volim prirodne znanosti, a znanje stečeno u školi u životu će mi uvijek biti potrebno. Volim matematiku, osobito rješavanje kompliciranih zadataka na satima. Vrlo su mi dragi predmeti i zemljopis i biologija. Velika sam ljubiteljica prirode, pa sam često i na Dunavu, a na svim putovanjima, kojih je do sada bilo puno, obožavam napraviti poneku fotku u lokalnom krajoliku. Volim i sate tjelesnog odgoja, a obožavam rukomet i vježbe razgibavanja.

KUŽIŠ?! Što radiš u slobodno vrijeme?

Prije svega, slobodnog vremena imam jako malo. Zbog toga, kad nemam treninge ili ne učim, obožavam druženje s prijateljima. Prepustim se priči s njima i tako zaboravim na sve brige i eventualne probleme. Ima li ljepšeg osjećaja?

KUŽIŠ?! Osim školskih aktivnosti, što ti još ispunjava vrijeme?

Rekla bih puno toga. Od svoje šeste godine počela sam trenirati mažoret ples u KUD-u »Mažoret« u Sonti. Plesala sam i u dječjoj folklornoj sekciji KPZH »Šokadija«, no kako godine prolaze, obveze u školi su opsežnije, pa sam se nečega morala odreći. Teška srca trenutačno apstiniram od folklor, no nadam se da to nije za uvijek. Prije 8 mjeseci počela sam trenirati rukomet u ŽRK Sonta. Ovaj sport obožavam.

KUŽIŠ?! Ukoliko bi morala birati između ovih aktivnosti, od čega bi odustala?

Teško bi mi bilo donijeti takvu odluku. Ukoliko bih bila stavljena pred takav izbor, mislim da bih odustala od rukometa. Volim i sport, ali mažoret mi je nakon toliko godina upražnjavanja pristaio srcu. Zavaljela sam sve te cure iz KUD-a. Godinama se družim

s njima na putovanjima i nastupima, pa mislim da bi mi jako nedostajale. Sve mi uživamo u plesu, a sudjelovale smo i na državnom i na europskom prvenstvu.

KUŽIŠ?! Koliko treninga tjedno imaš?

Tjedno imam ukupno četiri treninga. Dva puta mažoret, ples isto toliko i rukomet. Na treninzima sam redovito. Ništa me do sada nije moglo spriječiti, osim povremenih ozbiljnijih prehlada ili gripe. Ovi treninzi, koliko god bili tjelesno naporni, opuštaju me, a ekipa mi uvijek popravi i raspoloženje.

KUŽIŠ?! Što bi željela upisati poslije osnovne škole?

Poslije osnovne željela bih, poput starije sestre, upisati ekonomsku školu, usmjerenje poslovni administrator. Ukoliko kojim slučajem ne bih uspjela u toj nakani, ne bih imala ništa protiv upisa u medicinsku školu.

Maja Andrašić

Zagrebačka špica

Je l' se to samo nama ovdje pričinjava ili je vrijeme od novogodišnje fešte pa sve do sada proletjelo a da nismo ni trepnuli?! Do jučer smo hodali po snijegu sibirskih razmjera i borili se s vjetrom koji je snažno puhao i dodatno nam otežavao »prodor« do kuće, škole ili fakulteta. Koliko god bismo bili raspoloženi, vrijeme bi nas sprečavalo u gotovo svakom pothvatu. No, jedno jutro smo se probudili i kao buđenje iz noćne more, osjetili smo sunčeve zrake koje kao da su govorile kako obećavaju dolazak najdražeg li proljeća! Nada se probudila, zajedno s prirodom i polako su se svi pokrenuli i grad je živnuo. Znae kako to biva, pogotovo u velikim gradovima, ljudi ima uvijek, na sve strane, puni kafići, tržni centri, čak i ulice, ali hladna zima je usporila čak i najurbanije mjesto u Hrvatskoj. Sada glavne ulice Zagreba slične svjetskim metropolama gdje ljudi veselo šeću kao da »slave« nadolazeći period.

Vidljive promjene

Vidljive su promjene kako na prirodi, tako i na samom čovjeku. I to ne samo po ekspresiji lica koja je proteklih mjeseci bila skoro pa zaleđena, bez emocija, već i po hodu, po načinu odijevanja i samom kretanju koje je do nedavno bilo ograničeno. Samo osmotrite slučajne prolaznike i vidjet ćete prije svega kako nema više dugih kaputa koji su bili jedan od pravih simbola zime, bar što se mode tiče. Nema više ni kapica ni šalova ukombiniranih s tim kaputom, a nema više ni dubokih čizama koje su štitile od hladnoće i snijega. Čak i boje koje se nose nisu ni nalik zimskim, hladnima. Pastelne boje se probijaju polako i na svakoj, malo bolje obučenoj curi ili momku se na llici može primijetiti što su svjetski (ponekad i domaći) dizajneri isplanirali za ovo godišnje doba.

Sa skidanjem teške garderobe ljudi su se bacili na vježbanje, odnosno na skidanje kilograma koje su nabacili tijekom zimskih blagdana. Ipak, kraće jakne se počinju nositi, figura se počinje ponovno isticati, pa je i logično da se malo poradi na »nedostacima«. Upravo je to jedan od razloga zbog čega se počinje jesti laganija hrana. Pijaca na Dolcu već čeka svoje kupce, a jedan od proizvoda koji se nudi je i svježi sir koji je odličan izbor, kako za zdravlje tako i za liniju. Toplota zahtijeva veći unos tečnosti, pa je boca s vodom u torbi, skoro kao »must have« modni komad.

Terase se »bude«

Kafići koji su do sada bili poput skrovišta od vanjskih nepogoda, sad su gotovo prazni, ali su zato terase ispred kafića prepune, da čovjek gotovo ne nađe mjesto za sjesti. Pogotovo na Cvjetnom trgu, gdje je dobro poznata subotnja špica. Pokušajte pronaći slobodan stol kad sunce još jače zagrije! U to vrijeme ni najskuplje kave nisu problem. Poznati kafići se također nalaze na Tkalčićevoj ulici, ali opet bit će gužve, jer ljudi su konačno živnuli!

Ako volite biti dio mase, osjetiti pozitivnu vibraciju skoro svakog prolaznika koji poput malog mrava žuri, ili cura koje ne hodaju prebrzo zbog potpetica, ali opet su vječno nasmijane i energične, Zagreb je super mjesto. Kad proljeće uzme maha i obraduje nas još više, znat ćete gdje ima sreće! A do tada, uživajte u nadolazećim danima, napravite đir po svom gradu, uhvatite pod ruku prijatelja, mamu, momka, curu, ili prošetajte svog kućnog ljubimca (ako ga imate) i osmijeh je zagarantiran!

Donna Diana Prčić

NEKE STVARI SU BEZVREMENSKE

IDIOT

**Razmislite koliko ste puta ismijavali nečiju naivnost?
Koliko nas se smijalo nekom »Don Quixoteu«
koji je želio ispraviti nepravdu u školi ili na faksu?**

Često poželim doživjeti katarzu, iz dana u dan treba mi nova doza oduševljenja ljudima da bi ih mogla i dalje voljeti. Treba mi onaj hladan tuš realnosti i ljepote koje nam pruža ovaj svijet. Zato sebe proglašavam vječitim šetačem muzeja, kazališta i onih dijelova grada koji u sebi nose duše ljudi koji su htjeli ostaviti svoje tragove. Nakon trosatne predstave »Idiot« u ZKM-u, izlazim oduševljena, ganuta, na rubu plača, ali s osmijehom na licu. Moram šetati do doma, tri kilometra, ali nema veze, prate me svjetla grada, pokoji prolaznik bez osmijeha na licu i moji novi stavovi i mišljenja, drugačije ih ne mogu poslagati i uklopiti u sebe.

Čovjek koji vjeruje u ljude

Možda je stvarno povijest proces koji je cikličan. Proces koji se ponavlja iz stoljeća u stoljeće. To bi značilo da zapravo možemo biti mudri i učiti iz prošlosti. Da sve greške koje radimo nisu nimalo jedinstvene, već su se događale i prije drugim ljudima, imale slične posljedice, slamale mlada srca, uzimale mlade živote, kva-

rile čiste duše i stvarale jaz između generacija. Mnogi umovi su govorili o nemogućnosti čovjeka da se mijenja. Isto tako postoji mišljenje da se čovječanstvo zapravo ne mijenja, mijenjaju se vremena, ali ljudi i tipovi ljudi ostaju identični. Socijalni i kulturni habitus utječu na svakog čovjeka, kroje njegov život, njegovu psihu, njegove postupke. Svatko od nas postaje marioneta društva zbog nametnutih društvenih normi koje nas sve određuju i koje nas stavljaju u kaveze. Dostojevski je stvorio svog »Idiota«, čovjeka koji vjeruje u ljude, koji vjeruje u ljubav prema ljudima, koji vjeruje u dobrotu. Čovjeka kome su intrige i spletke nepoznanica. Na ovakvog čovjeka društvo reagira uvijek isto. Prvo mu nitko ne vjeruje, svi sumnjaju u njegovu pravičnost i u iskrenost njegovih osjećaja i reakcija. Nakon nekog vremena većina se pomiri s njegovim karakterom i svim silama ga žele promijeniti, svom snagom se trude ubiti ono njegovo originalno i drugačije. Kada im to ne uspije, jer ne zaboravite da se ljudi teško ili skoro nikako ne mijenjaju, oni se nekako pomire s njegovim karakterom, ali mu se smiju i prišiju mu nadimke poput »idiota«. Nikada ga oni neće pustiti, uvijek će ga upletati u svoje socijalne igrice u kojima će on uvijek gubiti jer ne zna pravila tih igara. Nakon svake izgubljene igre izlazi povrijeđen, slomljen, ali i dalje vitez bijedni, koji gubi čak i borbu protiv vjetrenjača.

Bez promjena

Razmislite malo, koliko vas je i samo nekada bilo »idiot«, jeste li ga do sada već sami ubili u sebi? Razmislite i vi ostali, koliko ste puta ismijavali nečiju naivnost. Koliko nas se smijalo jednom Don Quixoteu, koji je želio ispraviti nepravdu u školi ili na faksu? Koliko puta ste se smijali onima koje netko drugi ismijava zbog naivnosti? Uvijek postoje slični likovi, u svakoj predstavi postoji paleta sličnih likova koji se izmjenjuju na sceni i koji nose radnju. Čovječanstvo se ne mijenja, Dostojevski, Balzac, Zola, Tolstoj, Poe, Flaubert i ostali realisti zabilježili su sve postojeće likove koji glume u ovoj velikoj predstavi života. Stvorili su nešto bezvremensko, a samo su zabilježili sve detalje koje su uočili kod ljudi. Fascinantno. Opisali su čovječanstvo. Sjetite se samo prve kupoholičarke, slavne madame Bovarie, a najveći problem koji svaka žena misli da je izmislila je baš shoppingholizam, iste te žene trebale bi više poštovati Flaubertovu histeričnu gospođu. Naši boemi i umjetnici koji se žale kako ih nitko ne razumije, vratite se samo mladom Rastignacu omiljenom Balzakovom liku, on je bio žrtva društva kao i siroti knez Miškin, »Idiot«. Također moramo spomenuti baruna Nuncigena iz Balzakova »Sjaja i bijede kurtizana«, pohlepnog, beskurpuloznog starca s ogromnim bogatstvom čije je podrijetlo nepoznato, zar vas on snažno ne asocira na mnoge počasne članove našeg društva? Lihvarice iz »Zločina i kazne«, a što su sve banke i svi oni zajmovi koje nude neobaviještenim umirovljenicima na svakom kutu ako ne lihvarice našeg vremena?

Znam da je teško učiti na tuđim greškama, prva uvijek učim na svojim jer se tako osjećam više živom, ali moramo uvidjeti da naše mušice i naši karakteri i naša postignuća nisu toliko jedinstveni. Događala su se i prije, moramo to naučiti cijeniti, moramo naučiti sagledati svijet onakav kakav je i na sve načine ga pokušati pobijediti. Ako su sva velika djela već učinjena, učinimo ona mala, bit će isto vrijedna. Ako je sve već napisano, napišimo ponovno. Bio svijet cikličan ili ne, svijet pamti ono što je učinjeno s ljubavlju, svijet voli djela i predmete u kojima je utkana nečija duša. Cijeli svijet voli »idiota« i zavidi mu, ali to neće nikada priznati.

Ivana Rudić

DEPECHE MODE

Ex YU pop riznica: Josipa Lisac – »Made in U.S.A.« (Jugoton, 1979.)

Deset sjajnih obrada vrsne pjevačice

I ovaj album po tko zna koji put će vam posvjedočiti kako je Josipa Lisac naša najveća pjevačica, bilo o kojemu se žanru radilo

Newborn, prateći vokalisti Carl Carwell, Joey Chemay, Muffy Hendrix i Pamela Neal, basist Andy Mason, bubnjar Steve Schaefer, perkusionist Paulinho Da Costa, pijanisti John Hobbs i Mike Lang, alt-saksofonist John Yoakum, tenor-saksofonist Joel Peskin, Rick Johnson za sintetizatorom, trombonist Ernie Carlson, trubači Bill Lamm i Joe Romano, te violinist Ron Strauss.

Producerski posao obavili su Karlo Metikoš, koji je i dirigirao, Larry Emerine i Stephen Marcusen, dok je sve to snimao i miksao Joel Moss.

I ovaj vrsni album po tko zna koji put će vam posvjedočiti kako je Josipa Lisac naša najveća pjevačica, bilo o kojemu se žanru radilo.

Robert Tilly

Nakon sjajnog debi albuma, konceptualnog, koji je do današnjih dana ostao jedan od najsnažnijih s ex-Yu prostora, Josipa Lisac je pjevala nezaboravnu Janu u rock operi »Gubec-Beg«, s neponovljivom interpretacijom »Ave Marije«, kojom i danas počinje svoje koncertne nastupe.

Četiri godine kasnije, 1975. snima jazz orijentiran album u produkciji danas pokojnih Boška Petrovića i svog supruga Karla Metikoša. Album je predstavlja kao sjajnu interpretatoricu jazz klasika, potvrđujući da je Josipa bila i ostala najveća vokalna stilistica ovih prostora, ma o kojem se žanru radilo. Na albumu gostuju jazz-velikani poput Ernie Wilkinsa, Clarka Terrya, Alberta Mangelsdorfa, Johna Bassa i inih, a 1979. godine, nakon trogodišnjeg boravka u SAD-u, ona odlučuje da se ponovno okuša u pop/rock vodama, objavljujući album o kojemu je ovdje riječ.

Album »Made in U.S.A.« snimljen 1979. godine u Studiju 55 u Kaliforniji, u

Los Angelesu, konkretno. Album sadrži deset sjajnih obrada, a pjesme je na hrvatski prepjevao Ivica Krajač: Ti si genij (You're My Handy Man) Richarda Supe; Budi dobar (He's My Pilot) Arthura Dellerzona; Opet sam slobodna (I'm Over You) Stuarta Scharfa; Život s njim (Crazy Love) Vana Morrisona; Svako zlo nosi nešto dobrog (When You Find Someone Who Loves You) Alea Willisa i Bruce Robertsa; Ne šteti se (Love Is Alive) Gary Wrighta; Bila sam žena (Soon As I Touched Him) Kena Hirscha i Norme Helms; Naša zvijezda gubi svoj sjaj (Take This Heart) Robina Batteaua; Čarobna moć Mjeseca (Moondance) Vana Morrisona; Tko zna kog vidiš u meni (What You See Is Who I Am) Buddy Kaya i Davida Pomeranza.

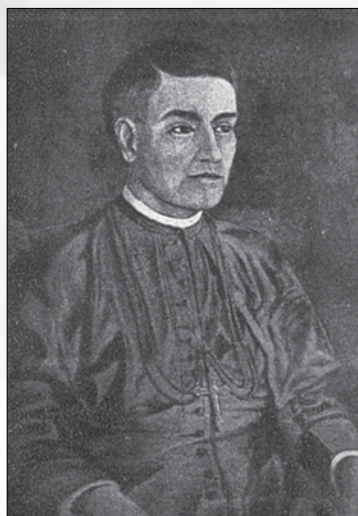
Na albumu sviraju sve sami vršni instrumentalisti iz domovine rocka i jazz: aranžer i gitarist Ira

SUPERMAN

Superman: Ivan Antunović

Prvi preporoditelj bunjevačkih Hrvata

Ivan Antunović (Kunbaja, 19. lipnja 1815. – Kalača, 13. siječnja 1888.) bio je bački hrvatski pisac i naslovni biskup u Kalači. Pisao je romane i pripovijetke, te se smatra prvim preporoditeljem bačkih Hrvata. Rođen je u plemićkoj obitelji Antunović Aljmaški iste godine kada je ona izgubila svoje tradicionalne posjede u Kunbaji, te se preselila u Aljmaš, gdje mu je otac ubrzo umro. Osiromašenoj je udovici u podizanju petero djece pomagao Albert Antunović, koji je prepoznao darovitost mladog Ivana i podupirao ga u školovanju.

Nakon četvorogodišnjeg školovanja u Aljmašu, Subotici i Kalači, prvi razred humaniora pohađao je u Pečuhu, a drugi razred te dva razreda filozofije u Segedinu. Ondje je počeo i studij teologije, koji je zbog bolesti morao prekinuti, a poslije ozdravljenja nastavio ga je i završio u Kalači.

Antunović je za svećenika zaređen 1838. Najprije je postavljen za kapelana u Čantaviru, a od 1839. obavljao je nekoliko služba pri kalačkom kaptolu. Godine 1842. imenovan je aljmaškim župnikom, a viječnikom Bačke županije postao je 1843. U crkvenoj karijeri je napredovao, a i njegovo je društveno djelovanje bilo sve šire. Godine 1851. imenovan je dekanom aljmaškog dekanata, a 1859. postao je kalačkim kanonikom. Bio je predsjednik županijske skupštine Bačke županije, a 1861. nakratko i dožupan. Pored rada u mnogim organizacijama zahvaljujući njegovoj financijskoj potpori školovalo se dvjestotinjak mladića iz siromašnijih obitelji.

Godine 1863. Antunović je dobio naslov opata sv. Marije od Kereka, a 1866. kralj Franjo Josip imenovao ga je prepozitom sv. Pavla u Baču. Predsjednikom duhovnog stola te velikim prepozitom kalačkim postao je 1875., a 1876. kralj ga je imenovao naslovnim biskupom bosonskim. Bio je to ujedno i vrhunac njegove karijere. Kao biskup bez stvarne biskupije, kojega je uz to imenovao kralj, postao je velikašem i članom gornjeg doma ugarskog parlamenta. U parlamentarnim je raspravama međutim sudjelovao samo jedanput, oštro se usprotivio građanskom braku. Strossmayer ga je navodno predložio za člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, no njegov je prijam odgađan zbog političkih pritisaka iz Ugarske.

Svoju publicističku djelatnost Antunović je počeo 1870. objavivši prvi broj Bunjevačkih i šokačkih novina, no naišao je na nerazumijevanje u pokušaju da pridobije istaknute Bunjevce za list. Usto se susretao sa stalnim nepravilnostima. Antunović je zato 1872. prestao izdavati politički list i posvetio se izdavanju isključivo kulturnog lista Bunjevačke i šokačke vile, no situacija se nije bitno promijenila.

Kao književnik, Antunović je bio snažno vezan uz katoličko shvaćanje prosvjetiteljstva te svi njegovi književni tekstovi imaju više pragmatičku nego estetsku funkciju. Izvore za svoja djela često je nalazio u povijesti.

Antunović je dao prvi pokušaj sume narodne povijesti, a pisao je i na mađarskome i latinskome.

Djela: Poučne iskrice, Temišvar, 1872; Odmetnik, Zagreb, 1875; Slavjan, Kalača, 1875; Bog s čovikom na zemlji, Vac, 1879; Kalocsa város fényképei madár tévlatban, Vac, 1879; Fény és árnyképek, Vac, 1879; Naputak, Kalača, 1882; Razprava o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih, Beč, 1882 (Sombor, 1930; Pečuh, 2002); Čovik s Bogom, Kalača, 1884.

Dan objavljivanja poziva Ivana Antunovića na utemeljenje »Pučkih novina«, 15. kolovoza, slavi se kao jedan od četiriju praznika hrvatske zajednice u Srbiji, a u okviru projekta »Godina hrvatskih velikana u Vojvodini« ove se godine obilježava 125. obljetnica njegove smrti.

Za priređivanje ovoga teksta u značajnoj mjeri korišten je tekst Petra Vukovića iz Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca.

N. P.

Veran Pokornić iz Subotice završio je Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER) koji slovi za jedan od najzahtjevnijih na zagrebačkom sveučilištu. On za KUŽIŠ?! govori o svojim studentskim danima, profesionalnim planovima te odnosu prema vojvođanskom zavičaju.

KUŽIŠ?!: Studentski dani su iza tebe. Općenito govoreći, jesu li se ispunila tvoja očekivanja koja si imao na početku studija?

Na početku, kao i većina nas koji se odlučimo za studij u Zagrebu, ne znamo što očekivati jer nam je sve to neko novo iskustvo i velika prekretnica u životu. Naravno, uvijek očekuješ najbolje, zato se uostalom i odlučiš na taj veliki korak, pa sam i ja upravo radi tih najboljih očekivanja odlučio doći na studij i pokušati ta očekivanja i ostvariti. Kako nikad prije nego što sam došao na studij nisam bio u Zagrebu, kreirao sam svoje mišljenje o gradu kroz tatine priče koji je završio tadašnji ETF u Zagrebu, upravo onaj isti, sada FER, koji sam ja prošle godine završio. Svakako, nakon dolaska nije mi puno trebalo da shvatim kako je ovo velegrad i da ima sve potrebno za kvalitetan život, od zabave, preko posla, do puno dobrih ljudi. Za fakultet sam tada znao da je težak i da ga je teško završiti, ali ako se radi kontinuirano može se sve u roku završiti. Tako je i bilo, mnogo noći provedenih učeći i dana u učionici studentskog doma, ali svaki trud se isplati jer diploma je na vrijeme stigla i omogućila mi posao odmah nakon završenog fakulteta.

KUŽIŠ?!: Kakav ti je bio život u studentskom domu?

Mislim da će to svi reći, ali studentski dom je nezamjenjiv faktor u izgradnji osobe koja se odvojila od kuće i otišla u drugi grad na studij. Mnogo zabave, izlazaka, puno dobrih ljudi, nezamjenjivih Vojvođana, sve je to ono što te i održava u tom »procesu« studiranja. Da, sobe su male, nema mjesta za stvari, hrana u menzi dosadi, ali sve je to nebitno kada ti možeš samo pokucati na sobu pokraj tvoje i to je dovoljno da istog časa krene lanac zabave po čitavom katu. Ljudi koji su jednom osjetili čari doma tamo su i ostali do kraja studiranja, a evo ja se nakon studiranja nisam maknuo dalje od 500 metara od doma.

KUŽIŠ?!: Kako si uspio uskladiti obveze na fakultetu i vannastavne aktivnosti poput izlazaka, sporta i odmora?

Po mom mišljenju, sve se može uskladiti ako je osoba spremna na to, pa završiti i najzahtjevniji fakultet čija se zahtjevnost ogleđa najviše u primoravanju ljudi na kontinuirani rad. Kada se uči, odeš u učionicu i učiš, kad ti se ne uči, batališ i učiš kasnije. Ako je

VERAN POKORNIĆ, PROGRAMER PODRIJETLOM IZ SUBOTICE

Marljivim radom do »teške« diplome

Razgovarala: Nevena Balažević

Veran na prvim solarnim panelima u Puli

frka, onda ne mrdaš nego se natjeraš i učiš. Kada prođe sve to onda uvijek ima prostora za izlaske i odmor. Sport ili neki vid aktivnosti nikada nije bio zapostavljen zbog učenja i mislim da ni ne bi trebao biti zapostavljen iz razloga što se tih sat ili dva vremena može izdvojiti i u najgore vrijeme ispita.

KUŽIŠ?!: Ti si jedan od rijetkih studenata koji je odmah nakon diplome uspio pronaći posao...

Velika sreća je u tome što je moja struka jako tražena. Programeri su uvijek potrebni, samo i pored toga, nisu svi spremni zapošljavati mlade i neiskusne osobe. Dosta poslodavaca je tražilo iskustvo, što me je u neku ruku na početku spustilo na zemlju, ali uz malo sreće da su bili potrebni programeri pripravnici i uz dobru preporuku i informaciju mog prijatelja Tomislava Brejara, kojem sam jako zahvalan, dobio sam posao. Teško je naviknuti se na taj ozbiljan život, da moraš svaki dan ići na posao (predavanja si mogao preskočiti), da nema velikog raspusta i toliko slobodnih dana za praznike. Ali, zato se životni standard sa studentskog podiže na standard zaposlenog čovjeka, pa se i želje povećavaju, a češće i ostvaruju. Svaki posao nosi svoju odgovornost, pa time i moj, ali u svakom slučaju to je kreativan po-

sao, sklon stalnom napredovanju i učenju, pa će se i preuzimanje sve veće odgovornosti povećavati s napredovanjem u poslovnoj karijeri.

KUŽIŠ?!: Koliko si vezan za Zagreb, a koliko za Suboticu? Jesi li razmišljao o povratku u Suboticu?

Iz godine u godinu sve više si vezan za Zagreb, ne toliko za samo mjesto, već za prijatelje koje si tu upoznao. Naravno, teško da će se to ikada moći mjeriti s mojom vezanošću za Suboticu koja je moj grad, grad moje obitelji i prijatelja. Da su neke druge oklonosti i bolji standard možda bih tamo započeo poslovnu karijeru. Povratak u Suboticu bi najvjerojatnije bio u razmatranju samo kada bi mi netko ponudio iznimno primamljivu ponudu.

KUŽIŠ?!: Imaš li kakvu poruku za srednjoškolce koji bi krenuli tvojim stopama?

Volio bih kada bi se više srednjoškolaca ohrabrilo i napravilo ovaj korak. Danas ima puno dobrih ljudi iz naših krajeva koji bi im olakšali život u Zagrebu, pomogli oko fakulteta, upoznali s ljudima i olakšali život u studentskom domu. Samo neka polože državnu maturu i neka ne brinu, nije sve u učenju, ima vremena i za tulu.

Kaligram i Kalambur

Piše: Marina Balažev

Znate li što je gore od loše napisanog učeničkog rada? Loš, nečitljivo napisan učenički rad. Iako znam da riječ »krasopis« većinu asocira na neku šalu ili na nešto što se u školama učilo jako davno i što je danas posve nebitno, upravo je krasopis ili kaligrafija (grč. kalos = lijepo, a graphein = pisati) tj. umjetnost lijepog pisanja u nekim kulturama (npr. japanskoj i kineskoj) i danas je vrlo važna i inspirirajuća. No, iako postoje

Vrlo zanimljiv primjer kaligrama imamo u Balogovoj pjesmi »ZMAJ«:

i
eto
tako
ja napr
avio zmaja
gotovo ni od če
ga i poslao ga da ide u n
ebo tamo gdje je bo
g gdje su visok
e ptice tam
o gdje
ja ni
kad
a
n
e
ć
u
b
i
t
i
?

zapadna, turska, arapska, hebrejska kaligrafija, čini se kako je ona danas u našim školama zaboravljeno umijeće. Stoga se nećemo u ovome tekstu baviti krasopisom nego pokazati što se to dogodi kada se kaligrafija spoji s ideogramom.

I da ne pojurite prema Googleu – ideogram je grafički simbol koji predstavlja ideju umjesto skupa slova koja prikazuje. Primjeri ideograma uključuju znakove za orijentaciju i dr. koje možemo razumjeti jer nam govore slikom (a ne riječima / pismom).

I kad se spoje kaligrafija i ideogram (a prvi se tim dvjema riječima poigrao francusko-poljski pisac i dramatičar Guillaume Apollinaire) dobije se kaligram.

Kaligram je još jedna od stilskih figura (figura diskurza), a ako bismo mu ime pokušali prevesti mogli bismo reći da je to slikopjesma.

Slikopjesma je oblikovana tako da riječi nisu jednostavno poslagane u nizove nego i riječi same, na papiru, tvore određenu sliku te nam tekst govori ne samo riječima nego i slikom.

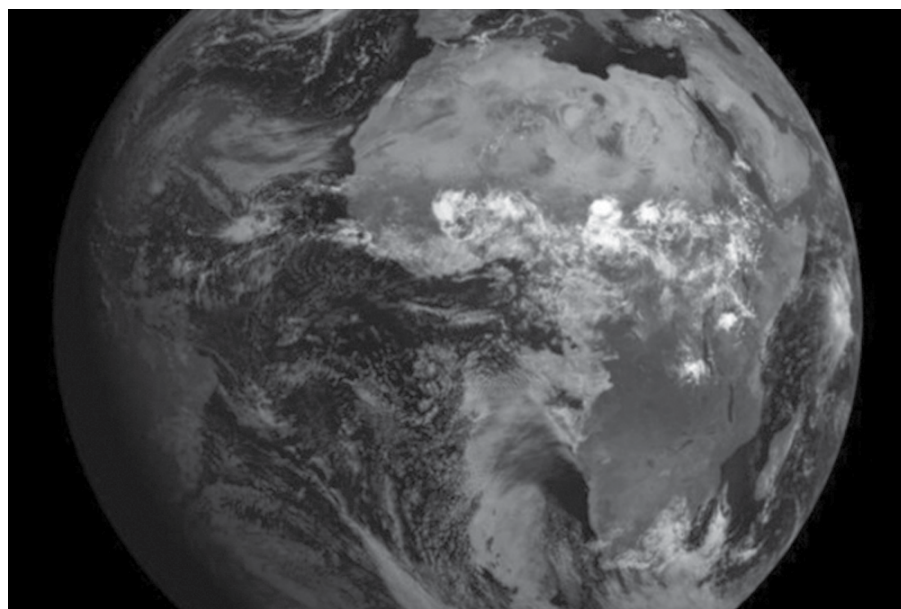
Kaligram je u bliskoj vezi s takozvanom vizualnom poezijom koja je bila značajna u hrvatskom pjesništvu u 20. stoljeću.

I kad se već igramo riječima i pravimo različite figure, spomenut ćemo i kalambur. Kalambur je figura dikcije, mogli bismo reći da je to podvrsta igre riječima. Osnova ove stilske figure je dvosmislenost, tj. postojanje dvostrukog smisla izraza. Kada poželite »kalamburiti« to možete učiniti tako da povežete riječi različita značenja, a zvukovno slične ili iste, premještate neke glasove ili slogove, rastavljate riječi i na kraju dobijete dobru šalu kao npr. u grafitu: ka-ka pi-pi talizam ili kapitalibanizam.

Kalambur neki vole, drugi ne vole. Među potonjima su bili Voltaire i Hugo. Ne srećemo ga često u pjesmama, no neki novinski naslovi su prava mala riznica kalambura. Evo nekoliko zanimljivih naslova koji su se mogli vidjeti u tjedniku Feral Tribune (dok se nije ugasio): Umor na mozgu; Poncije pirat; Mrak iz interesa; Igre na smeću.

HI TECH / ZNANOST

Mogućnost ŽIVOTA na drugim planetima

Znanstvenici su otkrili kako duboko u Zemljinoj oce-
Zanskoj kori, odnosno u tamnoj vulkanskoj stijeni
na dnu, žive mikrobi! Ti mikrobi uglavnom žive zahva-
ljujući vodik i ugljičnom dioksidu, bez kisika i svjetla.
Istraživanje su proveli znanstvenici s danskog sveučili-
šta Aarhus University, predvođeni Markom Leverom.
Ovaj potencijalno jedan od najvećih ekosustava na
Zemlji nazvali su »tamna biosfera«. Naime, oceanska
kora obuhvaća oko 60 posto Zemljine površine i pred-
stavlja dio litosfere ispod oceana. Prosječna debljina joj je između 5 i 10 kilometara, a uglavnom se sastoji od bazaltnih stijena. Istraživači
su po prvi put izvukli i analizirali komade te kore. Lever i njegov tim su otkrili kako mikrobi u kori preživljavaju zahvaljujući vodik, koji
nastaje kad voda teče kroz vulkanske stijene bogate željezom, kojim potom pretvaraju ugljični dioksid u organsku materiju. Proces se zove
kemosinteza i razlikuje se od fotosinteze koja za istu svrhu koristi sunčevu svjetlost, piše portal Nature. »Naši dokazi govore kako je ovo
jedan ekosustav, koji je baziran na kemosintezi, a ne na fotosintezi, što ga čini prvim velikim ekosustavom na Zemlji baziranim na kemo-
sintezi«, kazao je Lever. Kazao je i kako ovo otkriće potvrđuje mogućnost života na drugim planetima. »Mislim da je vrlo vjerojatno da
sličan život postoji na drugim planetima. Na Marsu, iako nema kisika, ima stijena koje su bogate željezom. Moguće je da se slične reakcije
događaju na drugim planetima i, možda, duboko ispod njihovih površina«, rekao je Lever, a prijenosi danas.net.hr.

NASA otkrila nove neobične planete

NASA-in teleskop Kepler donio je nova i vrlo zanimljiva otkrića. Naime, otkri-
veni su novi planeti koji oduzimaju dah svojim čudnim karakteristikama. Iako
će se još istraživati, ono što se zna je da se neki od nedavno otkrivenih planeta
sjaje poput dijamanta, dok su drugi crni poput ugljena, doznaje se iz NASA-
e. Planet nazvan 22b pronađen je u zoni gdje je »moguć život«, odnosno mo-
guća je prisutnost vode, ali nije poznato radi li se o stjenovitom ili plinovit-
tom planetu. Planet 37b najmanji je od otkrivenih planeta čija je veličina
oko pola naše Zemlje, odnosno velik je otprilike poput Zemljinog Mje-
seca. Planet 10b ima gustoću masivnog željeza, a njegova orbita
je toliko blizu Suncu da se na njemu moraju nalaziti »oceanici«
rastopljenog metala. Planet 7b, možda i najčudniji pla-
net, ima najmanju gustoću te bi plutao na vodi.

Uz pomoć 3D printanja stvorili umjetno uho

Bioinženjeri i fizičari sa Sveučilišta Weill Cornell uspjeli su stvoriti umjetno uho, koristeći se 3D printanjem, koje izgleda i funkcionira baš kao pravo uho, dajući time nadu tisućama djece s urođenom deformacijom uha zvanom mikrotija.

Ovakvo bi uho moglo biti rješenje koje su rekonstruktivni kirurzi dugo iščekivali, kako bi pomogli djeci rođenoj s deformacijom uha, rekao je dr. Jason Spector, izvanredni profesor plastične kirurgije sa Sveučilišta Weill Cornell u New Yorku.

»Zamjena za uho poput ove bi također pomogla osobama koje su izgubile dio uha ili cijelo vanjsko uho u nesreći ili kao posljedicu raka«, kaže Spector. Zamjenske uši su dosad uglavnom rađene od materijala koji ima dosljednost poput one koju ima stiropor, ili su ponekad kirurzi napravili uši od tkiva izvađenog iz pacijentovih rebra.

Ta je opcija dosta izazovna i bolna za djecu, a uši rijetko izgledaju potpuno prirodno i rijetko funkcioniraju kao prave.

Da bi načinili uši, znanstvenici su započeli s digitaliziranom 3D slikom ljudskog uha, te ju pretvorili u »čvrsto« uho, koristeći se 3D printerom.

Ovaj je proces vrlo brz. S mikrotijom, deformacijom ušne školjke, rađa se od 4 do 10 000 djece svake godine. Mnoga djeca rođena

s mikrotijom imaju ispravno unutarnje uho, ali ne mogu pravilno čuti, zbog nedostatka vanjske strukture.

Spector i Bonassar surađuju u stvaranju zamjenskih dijelova ljudskog tijela od 2007. godine. Istraživači specifično rade na zamjeni struktura koje su prvenstveno izgrađene od hrskavice – zglobova, dušnika, kralježnice, nosa – budući da hrskavica ne mora biti prokrvljena kako bi preživjela.

»Korištenje ljudskih stanica, posebno onih od istog pacijenta, smanjilo bi svaku mogućnost odbijanja ugrađenih dijelova«, kaže Spector, a prenosi znanost.geek.hr.

Deset razloga zašto mrzimo Facebook

Možda će malo tko vjerovati kad kažemo kako Facebook više nije popularan kao prije, osobito kod tinejdžera, no to je živa istina, piše tehnoklik.net.hr. Iako većina ljudi još uvijek ne odustaje od njega, činjenica je da sve manje njih Fejs koristi kao prije. I to uglavnom zbog načina na koji je ova društvena mreža evoluirala i svega što ljudi na njoj rade. Stvarnim i virtualnim svijetom još uvijek vlada uzrečica: »Ono što nije bilo na Fejsu, nije se ni dogodilo.« Donosimo 10 razloga zašto ljudi danas sve više mrze Facebook.

1. Ima previše sponzoriranog sadržaja, što nas uvijek iznova izjvcira.
2. Ljudi mogu vidjeti kad pročitate poruku, pa više nema mogućnosti izvlačenja i muljanja, kao »nisam vidio poruku« i sl.
3. Graph Search je pomalo jeziv, pomoću njega možete pretraživati prijatelje prijatelja koji su samci i žive recimo u Zagrebu... Korisno? Da. Jezivo? Malo. Možete li zamisliti što bi se dogodilo kada bi Facebook otvorio mogućnost pretraživanja svih ljudi, bez obzira na prijatelje prijatelja. Svatko će moći saznati baš sve o vama...
4. Previše je igrice na Fejsu kojima vas redovito spamaju, nemoguće ih je sve popratiti.
5. Spamaju vas čak i vaši prijatelji. Zahvaljujući mogućnosti označavanja (taganja), svatko može biti aktivan na vašem Timelineu.
6. Facebook stalno mijenja postavke privatnosti. Čini nam se kako svaki put kad uđemo u postavke, tamo nađemo nešto što nismo označili. Svi već znaju da Fejs kao društvena mreža dijeli vaše privatne informacije s oglašivačima kako bi što lakše mogli doprijeti do vas. Često on sam promijeni postavke privatnosti, tako da želimo li zadržati privatnost, moramo ih ručno isključiti.
7. Utječe na naše stvarne društvene odnose. Sjetite se samo koliko puta smo, da izbjegnemo neugodnu tišinu, uzeli mobitel u ruke i uključili se na Facebook.
8. Prečesto imate priliku čitati nezanimljive sadržaje, pa biti na Fejsu jednostavno više nije uzbudljivo kao prije. Koliko god obožavali prijatelje ili rodbinu koja aktivno sudjeluje na Fejsu, ipak ponekad pretjeruju, zar ne?
9. Može vam uništiti život ako ga shvatite preozbiljno. Nedavno je istraživanje pokazalo kako stavljanje sretnih ljubavnih statusa ili fotografija s putovanja izaziva ljubomoru i zavist kod ljudi koji nisu takve sreće.
10. Ljudi s posla žele vam biti prijatelji, a vi ih ne smijete odbiti jer će to stvoriti nove probleme.

LARISA IVANKOVIĆ,
PJEVAČICA BENDOVA
CHICK NORRIS I MUSETRAP

Mislim da je stvaranje vlastite glazbe logičan slijed nakon određenog vremena iskustva i dostignute zrelosti, a možda i vrhunac bavljenja glazbom

AMBICIJA mi je STVARANJE vlastite glazbe

Glas Larise Ivanković dobro je poznat posjetiteljima subotičkih kafića i klubova, a od skora i onih diljem Vojvodine. Larisa pjeva u više bendova. Njezin glavni bend je Chick Norris. Ova »fantastična trojka« radi dvije godine i na sebi svojstven način izvodi numere svjetski poznatih glazbenih figura iz pop, disko, soul i ostalih bliskih žanrova.

Osim toga, surađuje sa subotičkim umjetnikom Jugoslavom Sivićem Čugom u okviru projekta MuseTrap koji ima ideju promidžbe i drugih oblika umjetničkih radova različitih autora. Nedavno je MuseTrap postavio na Youtube spot za pesmu »Trigger« kao svoj prvi singl.

S vremena na vrijeme nastupa i s glasovitim subotičkim bendom Perpetuum Mobile što značajno pridonosi njezinom glazbenom iskustvu.

KUŽIŠ?!: Kako se rodila tvoja ljubav prema glazbi?

Činjenica je da smo od rođenja okruženi različitim zvukovima, glasovima i melodijama koje pobuđuju sijaset reakcija u nama. Pitajući slučajnog prolaznika voli li glazbu, odgovorit će kako ne može zamisliti život bez nje. Nekima od istih tih prolaznika, igrom prirode, dat je »nerv« za senzitivniji doživljaj iste te sposobnost jasnijeg razlikovanja i reproduciranja tonova (glasom ili instrumentom). Kao dijete, najprije ste neartikulirano oponašali zvukove iz okoline,

kasnije popularne pjevače, a potom su vam roditelji kupili mali sintisajzer i vi ste prstima jedne ruke uspijevali relativno brzo odsvirati poznate melodije. Zatim je vaše umijeće bivalo prepoznato kao glazbeni sluh, a i dalje je vama to bila sasvim »normalana« stvar. Dakle, glazba je nešto što se prirodno i neprimjetno stopi s vašim bićem, a da niste ni svjesni trenutka kada se to desilo.

KUŽIŠ?!: Jesi li se školovala za pjevanje?

Nemam formalno glazbeno obrazovanje. Duži period života sam bila samouka bez svjesnosti o tome da je pjevušenje odnosno pjevanje u svoja četiri zida zapravo bilo »školovanje« glasa, tj. njegovo uvježbavanje. Naravno, to je podrazumijevalo oponašanje »moćnih« glasova koji su mi u to vrijeme bili, a i danas jesu, pjevački izazov, bez obzira jesam li vjerni fan njihova glazbenog postignuća.

Bitno je i da napomenem moje upoznavanje s nekolicinom glazbenika subotičke scene od kojih sam imala i još uvijek imam povratnu informaciju – kritiku, pohvalu ..., kao i savjete koji se tiču scenskog nastupa i samog pjevanja, a koje i prihvatim i ne prihvatim.

Ne mislim da je s mojim učenjem završeno. Ljudski glas je složen i ima svoje specifičnosti kao i širok opseg mogućnosti. Mnogo je teorijskog i praktičkog znanja s kojim nisam upoznata, a tiče se tehnike pjevanja, pa i same anatomije »vokalnog aparata« te uspješnosti pravilne upotrebe istog.

KUŽIŠ?!: Tko su ti glazbeni uzori?

Opće je poznato tko su vokalni virtuosi i glazbenici globalne glazbene scene, te ih neću poimenice nabrajati. Kod svakog od njih zapazite nešto što im je svojstveno, kako glasovne sposobnosti, scenski nastup, odijevanje, tako i emocija i pokušavate osvijestiti svoje adute i usvojiti neke od primijećenih kvaliteta drugih glazbenika s idejom firmiranja osobnog i prepoznatljivog identiteta.

KUŽIŠ?!: Planovi za budućnost...

Nemam jasno definirane dugoročne planove koji se tiču nekih novih pothvata, ali što se tiče bliske budućnosti, plan je da nastavim rad s Chick Norris triom i MuseTrapom. Moja ambicija doseže do vlastitog autorskog rada koji će se dogoditi u nekom, za sada, neodređenom periodu, ali je bitno da postoji kao ideja i to mi je trenutačno dovoljno. Mislim kako je stvaranje vlastite glazbe logičan slijed nakon određenog vremena iskustva i dostignute zrelosti, a možda i vrhunac bavljenja glazbom. S obzirom da nisam glazbeno obrazovana, to će biti veliki izazov za mene, a možda i jedna od prednosti. Radujem se neizvesnosti.

KUŽIŠ?!: Što bi poručila mladima koji se žele baviti glazbom, posebice pjevanjem?

Poruka mladima koji se žele baviti glazbom jest da se njome stvarno i bave. Onaj tko ima kvalitetu, zatim ambiciju i malo sreće dostići će ono što želi... mada sreću mora malo i pogurati. Bitno je pratiti svoje želje i svoj ritam.

Ivan Čavrgov

GLAZBENI INTERVJU: SEJO SAXON (ZABRANJENO PUŠENJE)

Sve naše pjesme imaju neku priču

KUŽIŠ?! Imate mnogo hitova, bilo bi previše sve nabrajati. Ali kulturna pjesma je svakako »Pišonja i Žuga«. Postoje polemike oko vaših pjesama, pa tako i o ovoj – jesu li one istina ili mit? Sve pjesme imaju neku priču, pa zato se i vodi polemika jesu li istinite ili izmišljene. Ili što sam želio ispričati u priči unutar priče. Pjesma o Pišonji i Žugi je istinit događaj koji se dogodio. Postoji dokumentarac, rađen u emisiji »Rekonstrukcija« u produkciji HRT-a pa pogledajte. Napravili su odličan prilog o Zabranjenom pušenju. Vidjet ćete i razne likove kako prepričavaju stvarne događaje, pa tako i »Pišonju i Žugu«.

KUŽIŠ?! U početku Zabranjenog pušenja pjesme je pisao Elvis J. Kurtovich. Poslije ste to činili vi. Gdje pronalazite inspiraciju za tekstove?

Elvis J. Kurtovich je prvi pisao pjesme za Zabranjeno pušenje, tek kasnije kada je оформio svoj bend, preuzeli smo mi pisanje tekstova. U Sarajevu je dovoljno da otvorite prozor i do ručka imate već tri pjesme. Sve te priče imate svugdje, samo ih ja prenesem na papir, priču ispričam na drugačiji način. Moja prva pjesma koju sam napisao je »Anarhija All Over Baščaršija«. Ljudima se dopalo na način koji pišem, i taj LP se brzo rasprodao što mi je dalo motiv da se i dalje bavim pisanjem tekstova.

KUŽIŠ?! Hoćemo li imati prigodu ponovno vidjeti Zabranjeno pušenje u starom sastavu s Neletom Karajlićem?

To pitanje je ipak bolje Neletu postaviti, jer je on u nekim specijalnim odnosima sa Sarajevom, koje ja iskreno ne razumijem. Ne želi se tamo pojavljivati, ne želi s tim ljudima biti u kontaktu, pa tako ni sa mnom. To ipak nije pitanje za ovaj bend, tako da odgovor treba potražiti na drugoj adresi. Vjerujem da bi nas mnogi željeli vidjeti zajedno i da je mnogima žao, ali što bi se reklo: »show must go on«.

KUŽIŠ?! Imali ste ideju da s Mišom Kovačem otpjevate duet »Splitska princeza«...

Imali smo pjesmu koja je bila napisana u stilu Miše Kovača i ponudili smo mu da zajedno uradimo festivalski duet. Međutim, Mišo nam je u zadnjem momentu otkazao. Vjerojatno mu se nešto ukazalo da to ne bi bila dobra ideja. Tako da se realizacija projekta nije desila.

Anita Klinac

Zabranjeno pušenje je nastalo osamdesetih godina prošlog stoljeća. Iako su počeli kao garažni bend, momci iz susjedstva ubrzo postaju kulturni bend koji puni koncertne dvorane. Svoj prvi album sarajevski rockeri izdaju 1984. godine. Svoj koncept su nazvali »new primitives« dajući svom radu dozu ironije. Članovi benda osim što su se bavili glazbom uskoro počinju i snimati televizijski show »Top lista nadrealista« koji je bio satiričan osvrt na socijalističko društvo u kome se tada živjelo. »Pušenje« je definitivno napravilo pomak na rock sceni u ex-Jugoslaviji. Poslije trideset godina na sceni imaju impozantnu brojku od 9 studijskih albuma, 3 kompilacije i 2 live albuma, što zasigurno može potvrditi da su jedno od najpoznatijih glazbenih imena s ovih prostora. S osnivačem i gitaristom, a danas frontmenom skupine Davorom Šučićem, poznatijim kao Sejo Saxon razgovarali smo prigodom njihova nedavnog koncerta u Novom Sadu.

KUŽIŠ?! Novi album je u pripremi, možete li nešto više reći o njemu?

Novi album je sličan prethodnom albumu »Muzeju Revolucije«, mada je malo više optimističan, vedriji. Album je jako dobar, na njemu će se naći dvanaset novih pjesama. Više se može čuti optimizma, veselih tema u pjesmama, jer smo sada svi postali roditelji pa nas je i to ponijelo da takve budu i pjesme. Novi singl izlazi uskoro, 6. travnja. Izabrali smo baš taj datum jer je to dan grada Sarajeva i na taj dan je Bosna postala prvak u košarci. Počeo je i rat, sve neka simbolika. Prvi singl govori o jednoj ratnoj ljubavi.

KUŽIŠ?! Prije nekoliko godina ste diplomirali povijest u Zagrebu, što je odličan primjer za mlade ljude kako nikad nije kasno vratiti se fakultetu ili školi...

Apsolvirao sam na Medicinskom fakultetu, taman kad je rat počeo. Tako da me je život bacio na neku drugu stranu. Želio sam poslije medicine upisati za psihijatra, međutim život nije imao takve planove. Prije par godina sam upisao povijest na zagrebačkom sveučilištu, sasvim slučajno. Prolazio sam pokraj fakulteta i bila mi lijepa zgrada. Položio sam prijemni i diplomirao u roku. Bio sam stariji od svojih profesora, tako da sam na ispit izlazio samo kada sam bio siguran da ću položiti. Njima sam bio živ enciklopedija.

»Tamburaški oproštaj« u Subotici

Glumci dramske skupine Male scene Hrvatske čitaonice izvest će predstavu »Tamburaški oproštaj« u četvrtak i nedjelju, 4. i 7. travnja, na sceni Dječjeg kazališta, s početkom u 19 sati. Autor teksta i režije je Marjan Kiš. Ulaznice po cijeni od 100 dinara mogu se rezervirati i kupiti putem telefona 069/101-7090.

Jura Stublić i Film u Novom Sadu

Jura Stublić i grupa Film održat će koncert u novosadskom klubu Fabrika u subotu, 27. travnja. U organizaciji Kreativne zajednice »No border« i SKC-a Novi Sad, poslije više od 25 godina, novosadska publika će imati priliku čuti poznati zagrebački rock sastav FILM, predvođen legendarnim Jurom Stublićem. Početak je u 21 sat. Cijena karata u pretprodaji 1200 dinara, dok će na dan koncerta

košati 1400 dinara. Broj karata je ograničen, poručuju organizatori.

Subotička scena u Novom Sadu

U novosadskom klubu Fabrika SKCNS-a u petak 5. travnja publici će biti predstavljena aktualna rock scena iz Subotice. Tom prigodom nastupit će bendovi: Ljudske potrebe, Ana Never i All The Arms We Need. Iste večeri bit će prikazan i dokumentarac »Wooden ambulance bicycle tour«. Početak je u 21 sat.

Marissa Nadler i Nina Romić u Novom Sadu

Američka dream folk kantautorica Marissa Nadler nastupit će po prvi put u Srbiji 19. travnja u novosadskom Studiju M. Ova mlada umjetnica

iz Bostona u svojim pjesmama-visoko poetskim pričama nudi krhkost, ezoteriju i gotiku Edgara Alana Poea i pastoralnu ambijentalnost protkanu blagim i omamljujućim mezzo sopranom. Prije nje nastupit će hrvatska kantautorica Nina Romić. Autorska glazba koju izvodi može se okarakterizirati kao melankolična i psihodelična akustika, s primjesama folka. Ulaznice za koncert mogu se kupiti preko prodajne mreže GIGS TIX po cijeni od 1000 dinara dok će nakon 1. travnja cijena iznositi 1200 dinara.

Trenchtown od 6. do 8. lipnja!

Glazbeni festival Trenchtown ove godine će biti održan u novom terminu i na novoj lokaciji. Festival će biti održan od 6. do 8. lipnja u Auto kampu na Paliću, pokraj istoimenog jezera. U pitanju je, kako navode organizatori, savršena kamperska lokacija sa svojih 10.000 četvornih metara i termalnim bazenima u svojoj blizini. Uskoro se očekuju i najave prvih izvođača. Službeni sajt festivala je www.trenchtown.org.

UPRAVNI ODBOR FONDACIJE »PUT KA ZNANJU« RASPISUJE NATJEČAJ

Za dodjeljivanje stipendije iz sredstava Fonda nadarenim mladima i učenicima Grada Subotice radi:

- financiranje učenika osnovnih i srednjih škola na natjecanjima i smotrama u tuzemstvu i inozemstvu;
- nagrada učenicima ostvarenim za postignute rezultate tijekom školovanja i obrazovanja, kao i osvojenih na natjecanjima u okviru obrazovnog sustava;
- podizanja razine mentorskog i timskog rada, poboljšanje tekuće opremljenosti sekcije u području znanosti ili umjetnosti.

Napomena: Fondacija ne financira školarinu.

Za dobivanje sredstava nadareni kandidati trebaju ispunjavati sljedeće potvrđama dokazane uvjete:

- da su stalno nastanjeni na području Grada Subotice;
- da su državljani Republike Srbije.

Uz ispunjeni formular (koji se dobiva u Gradskoj kući, na porti - ulaz sa Strossmayerove ulice, ili se može preuzeti na siteu: www.subotica.rs) kandidat prilaže:

- zamolbu i kratki životopis;
- točnu specifikaciju traženih sredstava ili predračun.

Informacije i formulare možete dobiti, i na isto mjesto dostaviti dokumentaciju, kod administratorice Fondacije Hajnalke Illés (tel.: 626-941) na drugom katu u uredu 222, Trg slobode 1 (ulaz sa Strossmayerove ulice).

Natječaj je otvoren do 30. travnja 2013. godine. Sredstva će biti dodijeljena za namjene predviđene ovim natječajem, a odluku donosi Upravni odbor Fondacije.

**BESPLATNE
GRADSKÉ
NOVINE
ZA
UČENIKE**

5+

www.novine5plus.com

preporuka

GLAZBA: Kate Nash – »Girl Talk«

»G^{irl Talk}« treći je album britanske kantautorice Kate Nash. Agresivan, snažan, odlučan i buntovan, njezin treći album po redu u mnogome se razlikuje od njezinog debi materijala. Nema više sladunjavih pjesama nesigurne djevojke – ona je sada izrasla u osobu s formiranim stavovima i ovdje je da nam ih pokaže i osvijesti nas. Preplavljen elementima indie rocka i riot grrrl zvuka i pokreta, album se, kao što i samo ime sugerira, bavi pitanjem seksizma, neravnopravnosti žena u svijetu i općenito nejednakosti. Kate pokazuje svoju drčnu feminističku stranu i oštro se bori za pravdu. S druge strane, »Girl Talk« se sastoji i iz savjeta koje Kate upućuje svojim mlađim obožavateljicama, savjeta kojima se svi možemo voditi. Jednostavno rečeno, album nosi vrlo strastveno izražen stav 25-godišnje pjevačice kroz pjevljive, hard-rock-grrrl numere i nostalgične balade kojima pokazuje da su prva dva albuma služila kao postavljanje jake osnove za zvuk koji želi prenijeti danas. Toplo preporučujem svim feministicama i feministima!

I. Kovač

FILM: Ana Karenjina

Dugoočekivana ekranizacija Tolstojeva remek-djela »Ana Karenjina« konačno je ugledala svjetlost dana. Radnja je smještena u carsku Rusiju devetnaestog stoljeća i paralelno prati dvije radnje – Anu Karenjinu i njezinu aferu s grofom Vro2nskim, te plemića Konstantina Ljevina i njegov život na selu. Pod redateljskom palicom Joea Wrighta, od ovog se filma puno očekivalo. Interesantno je to da je Wright odlučio cijelu filmsku radnju smjestiti u kazalište. Upravo je to glavni kamen o koji se filmski kritičari spotiču. Scene se brzo mijenjaju, glumci nemaju vremena na gledatelje prenijeti emociju i unutarne monologe svojih likova. Bez prethodno pročitane knjige, vrlo je teško razumjeti komplicirane odnose među likovima i njihove psihološke profile. Lik

Ane Karenjine tumači Keira Knightley, Aaron Taylor-Johnson tumači lik Alekseja Vronskog, a Jude Law utjelovljuje lik muža Ane Karenjine, Alekseja Karenjina. Film svakako preporučujem. Vrijedi ga pogledati, makar zbog kostima zahvaljujući kojima je ovaj film dobio nagradu Oskar. Ipak, ukoliko želite na pravi način doživjeti priču Ane Karenjine, preporučujem knjigu. Iako opsežna, na maestralan način dočarava život aristokracije i kmetova veličanstvene carske Rusije.

N. Balažević

KNJIŽA: Carlos Ruiz Zafon – »Anđelova igra«

Nakon Zafonova prvijenca »Sjene vjetra«, teško smo mogli zamisliti djelo koje će mu moći parirati, ali autor je uspio napisati djelo koje prethodi već spomenutom i koje itekako može stati kraj autorova najpopularnijeg djela. »Anđelova igra« napisana je kao uvod u radnju »Sjene vjetra«. Zafon nas vodi ulicama Barcelone s početka dvadesetog stoljeća, kroz svijest glavnog lika Davida Martina, mladog novinara, pisca u usponu. Martin je imao teško djetinjstvo, ostavljen od majke zajedno s ocem kog je slomio rat i ljudska pohlepa. Nakon smrti oca ostaje prepušten novinarskoj redakciji, i knjižari Sempere i sinovi. Gospodin Sempere ga je uveo u čarobni svijet knjiga i dizao ga s poda kada ga je tamo bacio ovaj naš ne tako čarobni svijet. Martin je kriminalistički pisac, a nakon njegova susreta s francuskim izdavačem, njegov život postaje kriminalistička priča. Dobiva ponudu koju ne može odbiti, a koja će ga koštati svega što je ikada imao. Maestralno ispričana priča.

I. Rudić

